

MAAN- OMISTAJA

Maanomistajain Liiton jäsenlehti 1 | 2023
www.maanomistajainliitto.fi

Hiilensidonta Uusi tulonlähde maanomistajille

**Selvitys
valkohäntäpeuroista**

**Vesialueiden
kalastusoikeudet**

**Ilmianna
esimerkillinen
entisöintihanke**

EDUSKUNTAVAALIT

JA LUNASTUSLAKI

**Puolueiden
ohjelmat
puntarissa**

Maanomistajain Liitto
Jordägarnas Förbund

Kalastuksen järjestäminen vesialueella

Kalastuksen järjestäminen yksityisoikeudellisella sopimuksella on vesialueiden omistajien kannalta edullista ja turvallista.

Kuva: Shutterstock

Sopimus ei puutu vesialueen omistamiseen. Se on määräaikainen ja sisältää ehdot, velvoitteet, purkuperusteet sekä riita-asian ratkaisupaikan.

Aluksi on kuitenkin syytä selvittää halutun lopputuloksen toteutusvaihtoehdot ja toivottu lopputulos omistajan näkökulmas-

ta. Sopimusratkaisu on usein nopein vaihtoehto ja saavuttaa helpoimmin hyväksynnän.

Kalastusoikeudet

Suomessa on erittäin laajat yleiskalastusoikeudet. Ne mahdollistavat ilmaisen vesialueen omistajasta riippumattoman kalastusoikeuden pääosalla vesialueita

onkien, pilkkien tai litkaten silakkaa sekä kalastonhoitomaksun maksamalla kalastamisen yhdellä vieheellä.

Seisovilla pyydyksillä, kuten katiskoilla ja verkoilla kalastamiseen sekä uisteluun useammalla vavalla tarvitaan kalastonhoitomaksun suorittamisen lisäksi vesialueen omistajan oikeus tai häneltä saatu lupa.

Vesialueiden omistajien kalastus on kotitarvekalastusta.

Osakaskuntien yhdistäminen

Yhteisalueella säädetään kiinteistöjen omistaman yhteisen alueen hallinnosta ja käytöstä. Yhteisellä alueella tarkoitetaan tässä kahdelle tai useammalle kiinteistölle yhteisesti kuuluvaa aluetta. Yhteisen alueen osakkaita ovat kiinteistöjen omistajat, jotka muodostavat osakaskunnan (entinen kalastuskunta).

Osakaskunnan päätösvaltaa käyttää osakaskunnan kokous, jossa kullakin osakkaalla on osuuttaan vastaava äänioikeus.

Suomessa on yli 20 000 osakaskuntaa, joiden keskimääräinen koko on noin 195 ha. Osakaskunnat ovat kooltaan pienimpiä Varsinais-Suomessa ja Uudellamaalla.

Yhdistämisen etuja

Kalatalousalan toimijat ovat viime vuosina olleet aktiivisia vesialuekiinteistöjen yhdistämiseksi. Heidän tavoitteenaan on lisätä vapaa-ajankalastajien ja kaupallisten kalastajien kalastusmahdollisuuksia omistajien pinta-aloja suurentamalla.

Osakaskuntien yhdistämisen etuina mainitaan muun muassa hallinnollisten kulujen pienenevän, kalastuslupamaksutulojen kasvavan, omistajakorvausten lisääntyvän, kalastonhoidon helpottuvan sekä osakkaiden kalastusoikeuden laajenevan koko yhdistettävälle alueelle.

Usein käytetty esimerkki on Pohjois-Puulan osakaskunta, jonka pinta-ala yhdistämisen jälkeen on 10 000 ha. Osakunta on kaupallistanut kaikki kalastusmuodot kenelle tahansa ostajalle.

Useampi osakaskunta voidaan yhdistää ja niistä muodostaa uusi osakaskunta, jos osakaskunnat määräenemmistöllä (2/3) niin päättävät. Yhdistäminen vaatii maanmittaustoimituksen, jossa uudelle osakaskunnalle laaditaan uusi osakaskuntelu. Maanmittauslaitos laskuttaa osakaskuntien yhdistämisestä kiinteistötoimitusmaksun. Lähtöhinta on 3 300 eurosta ylöspäin kytkettynä yhdistyneen osakaskunnan osakaskiinteistöjen lukumäärään.

Yhdistämisen muita vaikutuksia

Osakaskuntien yhdistämisen edut ovat kolikon yksi puoli. Toisella puolella ovat yh-

Petäjäveden Ala-Kintauksella on monta vesialueen omistusyksikköä.
Lähde: Karttapaikka (C) Maanmittauslaitos 2023

distämisen vaikutukset vesialueen omistamiseen.

Yksittäisen osakaskunnan osakkaan kannalta hänen omistusosuutensa ja äänivaltansa pienevät osakaskuntien yhdistämisessä. Maanmittauslaitoksen kotisivujen mukaisesti ”Uuden yhteisen alueen osakaskiinteistöjen osuudet määräytyvät joko osakaskuntien sopimien tai toimitusinsinöörin määrittämien arvosuhteiden mukaisesti.”

Kalatalousalueet ovat alueellisia julkisoikeudellisia yhdistyksiä. Kalatalousalueen päätösvaltaa käyttää kalatalousalueen yleiskokous. Vesialueiden omistajien äänimäärä on sidottu vesialueen pinta-alaan; alle 500 ha on 1 ääni, alle 1000 ha on 2 ääntä ja yli 1.000 ha on 3 ääntä.

Valtakunnallisilla kalastusalan järjestöillä (Kalatalouden Keskusliitto ry, Suomen Ammattikalastajaliitto ry, Suomen Sisävesiammattikalastajat ry ja Suomen Kalastusopaskilta ry) on kullakin käytettävissään 1 ääni kalatalousalueen yleiskokouksessa. Poikkeuksena on Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry, jolla on kalatalousalueen yleiskokouksessa oikeus kahteen edustajaan ja siten 2 ääntä.

Osakaskuntien yhdistämisessä tulee etukäteen selvittää, miten yhdistäminen tulee vaikuttamaan uuden yhdistetyn osakaskunnan käytettävissä olevaan äänimäärään kalatalousalueen yleiskokouksessa.

Merkittävä vaikutus lopputulokseen on

OSAKASKUNNAT VOIVAT MYÖS KESKINÄISIN SOPIMUKSIN SOPIA VIRKISTYSKALASTUKSEN JA KAUPALLISEN KALASTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ ALUEILLAAN.

myös sillä, kenen laatimat osakaskunnan säännöt hyväksytään yhdistyneelle osakaskunnalle.

Kalastuksen järjestäminen muulla tavalla

Kalatalousaluetta koskeviin käyttö- ja hoitosuunnitelmiin tulee laatia ehdotus vapaa-ajankalastuksen yhtenäislupajärjestelmän kehittämiseksi. Yhtenäislupa-alueen tarkoituksena on ensisijaisesti mahdollistaa virkistyskalastus usealla vavalla, pinta-alaltaan laajalla ja yhtenäisellä vesialueella, yhdellä helposti ostettavalla kalastusluvala. Toteutustapana olisi se, että vesialueiden omistajat muodostaisivat vapaaehtoisesti yhtenäislupa-alueita. ●

Juha-Pekka Ripatti, toiminnanjohtaja
Reima Rätty, puheenjohtaja
Vesialueomistajain liitto VEALO ry